

Bataaxal bi jëm ca

YAWUT YA

Yàlla wax na jaarale ko ci Doom ji

1 ¹Li jiitu tey Yàlla waxoon na ak maam ya ci wàll yu bare ak ci tëralin yu wuute jaarale ko ca yonent ya. ²Waaye ci mujug jamono jii nu tollu, Yàlla wax na ak nun jaarale ko ci Doom ji. Doomam jooju la Yàlla jagleel lépp, te ci moom la Yàlla jaar, sàkk àddina. ³Doom ji moo di leer giy jollee ci ndamu Yàlla, di ki dippeekoo ci Yàlla. Moo téye àddina ci kàddoom gu am doole gi. Te bi mu ubbee bunt ba nit di selle ci ay bàkkaaram, dafa toog fa ñu koy terale ca ndijooru Aji Màgg ji ca kaw, ⁴wone noonu ne moo gëna màgg malaaka yi. Te it Yàlla jox na ko tur wu sut seen tur.

Doom jee gëna màgg malaaka yi

⁵Ndaxte Yàlla masula wax kenn ci malaaka yi ne :

« Yaa di sama Doom,
maa di sa Baay tey. »

Masul ne ci mbirum kenn ci ñoom it :

« Man Yàlla, dinaa doon Baay ci moom,
mu nekk Doom ci man. »

⁶Waaye bi muy yónni Doom jooju di *taaw bi ci àddina, da ne :

« Na ko malaakay Yàlla yépp jaamu. »

⁷Ci wàllu malaaka yi, lii la ci Yàlla wax :

« Def na malaakaam yi, ñu mel ni ay ngelaw,
ñoonu koy liggéeyal, mu def léen niki sawara. »

⁸Waaye ci wàllu Doom ji, lii la ko Yàlla wax :

« Yaw Yàlla, dinga toog ci jal bi ba fàww,
ci njubte ngay nguuru.

⁹Sopp nga njub te bañ lu bon.

Looloo tax yaw Yàlla,
sa Yàlla sol la mbég mu gëna réy
mi mu jagleel say àndandoo. »

¹⁰Newaat na it :

« Yaw Boroom bi, yaa sàkk àddina ca njàlbéen ga,
defar asamaan yi ci sa loxoy bopp.

11 Yëf yooyu dinañu wéy,
waaye yaw dinga sax,
dinañu màggat ñoom ñépp ni ay yére.

12 Dinga léen taxañ ni malaan,
ñu furi ni ay yére,
waaye yaw doo soppiku,
te sa dund amul àpp. »

13 Waaye Yàlla masula teral kenn ci malaaka yi, ba di ko wax :
« Toogal ci sama ndijoor,
ba kera may daaneel say noon ci sa kanam. »

14 Malaaka yépp ay xel lañu rekk yuy liggéeyal Yàlla, mu di léen
yónni ñuy dimbali nit, ñi nara jot mucc gi.

Nanu faaydaal li Boroom bi wax ci mbirum mucc gi

2 ¹Moo tax kon nu wara gëna faaydaal wax yi nu dégg,
ngir baña bayliku. ²Xam nanu ne kàddug yoon, wi Yàlla
yégle jaarale ko ci malaaka yi, wareef la woon, te képp ku
ko masa moy, walla mu mas koo tanqamlu, jot na mbugal
gi mu yelloo. ³Kon nun ñi dégg mucc gu mag gi, bu nu ko
sàgganee, nan lanuy mana rëcce mbugalu Yàlla ? Boroom
bi moo xamle woon mucc googu ca njàlbéen ga, te gannaaw
gi, ñi ko dégg ñoo nu ko wóoralal. ⁴Te it Yàlla dëggal na
seen seede ci ay firnde ak ay kéemaan, ay jaloore yu bare
ak ci ay may yu jóge ci *Xelam mu Sell, te mu séddale léen
ni mu ko bégge.

Yeesu nekk na nit, ngir rammu nu ci kanam Yàlla

⁵Yàlla jébbalul malaaka yi benn sañ-sañ bu jëm ci jamonoy
ëllëg ji nuy wax ; keneen la ko jébbal, ⁶ndaxte am na fu ñu wax
ci Mbind mi ne :

« Lan mooy nit, yaw Yàlla, ba nga di ko xalaat ?
Lan mooy doomu nit, ba nga koy topptoo ?

⁷Wàcce nga ko, def ko mu gëna suufe tuuti malaaka yi.

*Kaalaa nga ko teraanga ak ndam,

⁸notal ko lépp, mu teg ci tànk. »

Bi ko Yàlla notalee lépp nag, bàyyiwul dara. Fi mu nekk
gisagunu ne lépp a ngi ci sañ-sañam ; ⁹Waaye gis nanu Yeesu.
Wàcce nañu ko, def ko mu gëna suufe tuuti malaaka yi, ngir mu

dee ci wàllu ñépp, ndaxte loolu la Yàlla dogal ci yiwam. Waaye léegi Yàlla kaalaa na ko teraanga ak ndam ndax coono bi mu daj ba dee.

¹⁰Ndaxte Yàlla mi yelloo lépp te sàkk lépp, dogal na def ñu bare ay doomam, boole léen ci ndamam. Jekk na nag mu matal Yeesu ci coono bi mu daj, moom mi léen xàllal yoonu mucc gi. ¹¹Moom Yeesu miy sellal, ak ñi muy sellal, ñoom ñépp genn njaboot lañu. Moo tax Yeesu rusu léena wooye ay doomi baayam. ¹²Nee na :

« Yaw Yàlla, dinaa xamle sa tur ci samay doomi baay, dinaa la tagg ci biir mbooloo mi. »

¹³Newaat na :

« Dinaa am ci Yàlla kóolute. »

Dellu na waxaat ne :

« Maa ngi nii, man ak doom yi ma Yàlla jox. »

¹⁴Doomam yooyu muy wax, nit kese lañu. Looloo tax Yeesu it moom ci boppam, wàcc na, jëmmoo ni ñoom, ngir dee, ba man caa daaneel *Ibliis, mi yore dooley dee. ¹⁵Noonu mu yiwi nit, ñi meloon ni ay jaam seen giiru dund gépp ndax ragala dee. ¹⁶Leer na ne Yeesu xettalisiwul malaaka yi, waaye askanu *Ibraayma lay xettalisi. ¹⁷Looloo taxoon mu wara mel niy doomi baayam ci bépp fànn, ngir doon seen *sarxalkat bu mag fa kanam Yàlla, bi léen yërëm te di sàmm kóllère, te ci liggéeyu sarxaleem joxe na bakkanam ngir dindi bàkkaari nit ñi, ba Yàlla baal léen. ¹⁸Gannaaw sonn na ci nattu yi mu daj, man na dimbali ñiy jaar ciy nattu.

Kirist, Doom ji, moo gëna màgg Musaa, jawriñ bi

3 ¹Kon nag yéen bokk yu sell yi, yéen ñi Yàlla woo, ngeen bokk ci nguoram gu kawé ga, seetleen ci Yeesu, moom miy ndawu Yàlla li, di *sarxalkat bu mag bi ci yoon wi nu gëm. ²Ku takku la ci liggéey bi ko Yàlla sas, ni ko *Musaa nekke woon ci lépp lu jëm ci waa kër Yàlla. ³Waaye Yeesu yelloo na ndam lu sut lu Musaa, ni kiy tabax kër ëppe maana kër ga muy tabax. ⁴Ndaxte kër gu nekk am na ku ko sos, waaye ki sos lépp mooy Yàlla. ⁵Musaa moom ku takku la woon ci lépp lu jëm ci waa kër Yàlla. Waaye jawriñ rekk la woon, ngir seede li Yàlla waroona yégle. ⁶Yeesu nag ku takku la it, waaye Doom la, juy yilif kër Baayam. Nun nooy kërám googu, bu nu saxee ci sunu kóolute te di bég ci li nuy séntu.

Buleen dëgër bopp ndax seen ñàkk ngëm

⁷Moo tax *Xel mu Sell mi wax lii ci Mbind mi :

« Bu ngeen déggee tey jii baatu Yàlla bi,

⁸ buleen dëgër bopp,

ni seeni maam defoon ca màndiŋ ma,

keroog ba ñu dëddoo Yàlla, di ko diiŋat. »

⁹Yàlla ne :

« Foofa seeni maam diiŋat nañu ma fa, di ma fexee fiir,

te gis nañu samay jëf ¹⁰diirub ñeent fukki at.

Looloo tax ñu génnliku ma, ma daldi ne :

“Seeni xalaat a léen di réeral saa su nekk,

xamuñu yoon yi ma neex.”

¹¹ Giñ naa kon ci sama mer ne :

“Duñu dugg mukc ci sama noflaay^a.” »

¹²Bokk yi, wottuleen ba kenn ci yéen baña am xol bu bon te gëmadi, bay dëddu Yàlla jiy dund. ¹³Waaye bés bu nekk,

deeleen soññante ci lu jëm ci Yàlla, fi ak bés boobu ñu wax

wéyul, ngir ragal bàkkaar nax kenn, ba xolam tëju. ¹⁴Am nanu

wàll ci *Kirist, su nu wéyee fii ba muj ga ci sunu kóolote, gi nu amoon ca njàlbéen ga. ¹⁵Lii la Mbind mi wax :

« Bu ngeen déggee tey jii baatu Yàlla bi,

buleen dëgër bopp,

ni seeni maam defoon, ba ñu dëddoo Yàlla. »

¹⁶Ñan ñoo dégg baatu Yàlla bi nag te di ko dëddu ? Xanaa ña

*Musaa génne woon Misra ñépp. ¹⁷Te ñan la Yàlla mere lu mat

ñeent fukki at ? Xanaa ñi daan bàkkaar te seeni néew tëdd ca

màndiŋ ma. ¹⁸Te it bi Yàlla defee ngiñ lii : « Duñu dugg mukc

ci sama noflaay, » booba ñan ñoo ko taxoon di wax ? Xanaa ña

ko déggadil. ¹⁹Noonu gis nanu sax ne jotuñoo dugg ci noflaay

boobu ndax seen gëmadi.

Nanu gëm li Yàlla wax, ba dugg ci noflaayam

4 ¹Yàlla dige na ne dina am ñu dugg ca noflaayam. Kon ndegam dige boobu mi ngi taxaw ba tey, moytuleen ba kenn ci yéen réer ba du dugg ci noflaay boobu. ²Nun jot nanu

^a3.11 *noflaay* : Yàlla digoon na noflaay bànni Israyil, maanaam ñu dugg réewu Kanaan, dëkk fa ci jàmm. Waaye ñi déggal Yeesu Kirist, seen noflaay moo di dugg ci jataayu Yàlla ci asamaan.

xibaaru jàmm bi ni ñoom, waaye kàddu, ga ñu déggoon, jariñu léen dara, ndaxte boolewuñu ci ngëm, ba ñu koy déglu. ³Nun ñi gëm nag nooy dugg ci noflaayam, ni ko Mbind mi waxe :

« Giñ naa kon ci sama mer ne :

“Duñu dugg mukc ci sama noflaay,” »

doonte sax liggéeyam bépp matoon na, ca ba mu sàkkee àddina ak léegi. Ci lu jëm ci juróom ñaareelu fan ba, ⁴am na fu ñu wax ci Mbind mi ne :

« Yàlla noppalu na ci liggéeyam bépp
ca juróom ñaareelu fan ba. »

⁵Te it waxoon na ci baat yi nu jota lim ba noppi :

« Duñu dugg mukc ci sama noflaay. »

⁶Kon am na ñu ci wara dugg ba tey. Te ñi jëkkoona jot xibaaru jàmm bi, dugguñu ci ndax seen déggadi. ⁷Noonu ay ati at gannaaw ga, Yàlla àppaat na beneen bés, def ko « tey jii », bi mu waxee ci gémmiñu *Daawuda ci baat yii ñu jota lim :

« Bu ngeen dégge tey jii baatu Yàlla bi,
buleen dëgër bopp. »

⁸Su *Yosuwe dugaloon sunu maam ya ca noflaayu Yàlla ba, kon gannaaw gi Yàlla du wax dara ci lu jëm ci beneen bés. ⁹Kon ba tey Yàllaa ngi dencal ay gaayam noflaay bu nirook noflaayu Yàlla ca juróom ñaareelu fan ba. ¹⁰Ndaxte képp ku masa dugg ca noflaayu Yàlla, noppalu na ci ay jëfam ni Yàlla. ¹¹Nanu farlu boog, ngir dugg ci noflaay boobu, ba kenn baña déggadi, ba daanu ni maam ya ca màndiñ ma.

¹²Xam nanu ne kàddug Yàlla mi ngi dund te am na doole. Moo gëna ñaw jaasiy ñaari boor. Day dagg ba fa xol ak xel digaloo, ba fa yax yi ak yuq gi di teqalikoo, te man na àtte xalaat yi ak mébéti xol. ¹³Te itam amul mbindeef mu mana nèbbu Yàlla, waaye lépp a ubbiku, ba ne fàññ ci bëti ki nu wara àtte.

Yeesu, sarxalkat bu mag bi

¹⁴Gannaaw am nanu *sarxalkat bu maga mag bu àgg ba ca kanam Yàlla, di Yeesu *Doomu Yàlla ji, nanu jàpp bu dëgër yoon wi nu gëm. ¹⁵Sarxalkat bu mag bi nu am, du ku manula bokk ak nun sunuy naqar ; moom sax far jaar na ci nattu ni nun ci bépp fànn, waaye deful bàkkaar. ¹⁶Kon nag nanu am kóolote ci jege jalu Yàlla bu yiw ba, ngir jot yërmandeem ak yiwam, ngir mu wallu nu fu soxla taxawe.

5 ¹Sarxalkat bu mag bu nekk nag, ci biir nit ñi lañu ko jële, te fal ko muy dox seen diggante ak Yàlla. Noonu dina jébbal Yàlla ay sarax, tey rendi ay mala ngir dindi seeni bàkkaar. ²Te ndegam moom ci boppam nit kese la, man na muñal ñiy moy ndax seen ñàkka xam. ³Li mu ñàkk doole moo tax mu wara def ay sarax ngir mbaalug bàkkaaram, ni mu ko tàmmee defal mbooloo mi.

⁴Kenn manula teral sa bopp ba doon ab sarxalkat, su dul ne Yàllaa la woo, ni mu ko defe woon *Aaróona. ⁵*Kirist itam yékkatiwul boppam, ba doon sarxalkat bu mag, waaye Yàlla moo ko woo, bi muy wax ne :

« Yaa di sama Doom,
maa di sa Baay tey. »

⁶Am na feneen fu mu wax ne :

« Doon nga sarxalkat ba fàww,
mel ni *Melkisedeg. »

⁷Giiru dundam gépp ci àddina, Kirist da daan ñaan wall ci Yàlla, di ko dénku, boole ko ak i jooy ak i rongoon. Da doon ñaan ci Yàlla, mi ko mana musal ci dee. Te ñaanam nangu na, ndax ni mu jébbale boppam Yàlla. ⁸Waaye li muy nekk nekk doom, teewul mu jàng déggal Yàlla, jaare ko ci coono bi mu daj. ⁹Noonu la àgge cig mat, ñu def ko ki waral mucc gi dul jeex, ngir ñi ko déggal ñépp. ¹⁰Fekk na Yàlla tudde ko sarxalkat bu mag ni ko Melkisedeg nekke.

Nanu jëm kanam, baña walbatiku

¹¹Ci fànn googu, am na lu bare lu nu ci bégga wax, waaye tekkil leen ko dina jafe, ndaxte dangeena naqari xel. ¹²Bu yàgg ngeen waroona jàngal ñeneen ñi, waaye soxla ngeen ba tey ku leen di tette ci kàddug Yàlla. Léegi nag yéena ngi tollu fi ñu leen wara nàmpale, ndaxte àttanuleen ñam wu dègër. ¹³Képp kuy nàmp, ab xale nga ba tey. Jèfeegoo njàngle mi jëm ci wàllu njubte. ¹⁴Waaye ñam wu dègër, ñi mat a ko yelloo, maanaam ñiy jëfandikoo seen xel ngir ràññee lu baax ak lu bon.

6 ¹Kon nag léegi nanu jóge ci liifantu gi jëm ci *Kirist, te jàll cig mat. Nanu baña dalaat njàngle mu jëkk moomu, ci ne nit ñi dañoo wara tuub jëf, yi jëm ci dee, te gëm Yàlla, ²di léen jàngalaat ci mbirum sangu set ci ay fànn yu bare, ak *teg loxo ak ci mbirum ndekkite ak lu jëm ci àtte biy sax dàkk. ³Te noonu lanuy def, bu soobee Yàlla.

⁴Li nu wara jème kanam mooy lii : su amee ay nit ñu Yàlla xasa leeral ba noppi, ñu mos mayu Yàlla gi, am wàll ci *Xelam mu Sell, ⁵te xam mbaax, gi ci kàddug Yàlla, ak kéemaani jamono jiy ñëw, ⁶te loolu lépp teewul ñu walbatiku, ñooñu kenn dootu léen mana yeesalaat, ba ñu tuub seeni bàkkaar. Li ko waral moo di, dañoo bëgga daajaat *Doomu Yàlla ji ci bant, di ko toroxal, te fekk muy seen ngaañ.

⁷Maanaam suuf suy naan taw bi ciy dal, tey jox ñi ñu koy beyal gàncax gu am njariñ, day jot barke bi jóge ci Yàlla. ⁸Waaye su meñnee ay dég ak ay xaaxaam, du am benn njariñ; repp na ñu alag ko, te lakk lay mujje.

⁹Waaye nag yéen samay soppe, su fekkee ne sax nii lanuy waxe, nu ngi yaakaar li gën ci yéen te ànd ak mucc. ¹⁰Yàlla ñàkkul worma bay fàtte seen liggéey ak mbëggeel, gi ngeen wone ci turam, ci li ngeen dimbali ay gaayam, te yéena ngi koy def ba tey. ¹¹Waaye danoo bëgg kenn ku nekk ci yéen wone cawarte gu mel ni ga ngeen amoon, ba kera ngeen di am mat, gi ngeen di séentu. ¹²Bëggunu ngeen tayel, waaye royleen ñi gëm te muñ, ndaxte ñooñu ñooy jot li léen Yàlla dig.

Li Yàlla dige lu wóor la

¹³*Ibraayma bokk na ci ñoom. Bi Yàlla di dige ak moom, manul woona giñ ci keneen ku ko gëna màgg, ba tax mu giñ ci boppam, ¹⁴ne ko : « Sàllaaw dinaa la barkeel, yokk saw askan. » ¹⁵Noonu Ibraayma di xaar tey muñ, ba jot li ko Yàlla digoon.

¹⁶Nit kuy giñ nag, daf koy wékk ci ku ko sut. Ngiiñ lu mel noonu moo wóoral mbir te mooy jeexal lépp lu ñuy werante. ¹⁷Ñi wara jot li mu dige, Yàlla dafa léen bëggoona won ne dogalam du tebbiku muk ; looloo tax mu dige, boole ci ngiiñ. ¹⁸Noonu ñaari jëf yooyu nga xam ne duñu tebbiku te Yàlla manu cee dellu gannaaw, dañu nuy gëna sóob ci muñ, nun ñi daw ba am kiiraay, ngir nu mana téye bu dëgër yaakaar, ji mu nu dig. ¹⁹Ci yaakaar jooju lanu sës sunu xol, ba mana sampu bu dëgër. Yaakaar la juy jàll ba fa Yàlla nekk, ca gannaaw ridob bérab bu sell baa sell. ²⁰Yeesu ci boppam moo fa jékka dugg, muy ndaw li nu jiitu, ñu def ko *sarxalkat bu mag ba fàww, mel ni *Melkisedeg.

Melkisedeg moo gëna màgg Ibraayma

7 ¹Melkisedeg moomu doon buuru Salem, moo nekkoon *sarxalkat ca Yàlla Aji Kawe ji. Gannaaw ba *Ibraayma dàqee

buur ya, ba délsi, Melkisedeg gatandu woon na ko, di ko barkeel. ²Noonu Ibraayma fab fukkeelu cér bi, maanaam asaka, ci li mu jële woon ci xare ba lépp, jox ko. Ci lu jëkk turu Melkisedeg mi ngi tekki « buur bu jub bi ». Gannaaw loolu mooy buuru Salem, tur woowu mooy tekki « buuru jàmm ». ³Melkisedeg nag xamaluñu ko baay, xamaluñu ko yaay walla menn maam. Amul fenn fu ñu wax ag juddoom walla ag deeyam. Moo tax nu di ko méngale ak *Doomu Yàlla ji, ndaxte sarxalkat la bu kenn dul wuutu.

⁴Seetleen ni mu màgge, moom Melkisedeg ! Ibraayma sax, maamu cosaan mi, fab na li mu jële woon lépp ca xare ba, jox Melkisedeg asaka ja. ⁵Yoonu *Musaa digle na ne ñi bokk ci giiru *Lewi te di ay sarxalkat, nañu jot asaka ci alalu bànni Israyil, doonte sax ñuy seeni bokk te soqikoo ci Ibraayma. ⁶Waaye Melkisedeg mi bokkul woon ci giiru Lewi, jotoon na asaka ci alali Ibraayma. Te rax-ca-dolli barkeel na ko, moom mi Yàlla sédde woon dige yi. ⁷Kiy barkeel a gëna màgg ki ñuy barkeel, loolu amu ci benn werante. ⁸Sarxalkat yi soqikoo ci Lewi, ñu ngi jot asaka, ni ko Melkisedeg jote woon. Waaye ñoom ñu nara dee lañu. Melkisedeg nag moom, Mbind mi wóoral na ne dafay dund. ⁹Léegi nag ci ni ñu ko mana waxe, *Lewi miy jot asaka ci bànni Israyil, moom ci boppam jox na ko Melkisedeg, jaare ko ci Ibraayma. ¹⁰Ndaxte mi ngi nekkoon ci geñog maamam Ibraayma, bi ko Melkisedeg gatandoo.

Yeesu mooy sarxalkat bu mag, bi mel ni Melkisedeg

¹¹Jox nañu bànni Israyil yoon wu sukkandiku ci liggéeyu *sarxalkat yi soqikoo ci Lewi. Su fekkoonte ne nag liggéeyu sarxalkat yooyu manoon na yeggale nit cig mat, kon du soxlaati ab sarxalkat ni ko *Melkisedeg nekke, ci fànn gu wuute ak gu *Aaróona. ¹²Te bu ñu fi jëlee sarxalkat yi ak seen liggéey, dañoo wara toxal itam yoon, wi ñu fi tëraloon. ¹³Noonu Yeesu mi nuy wax, mi ngi soqikoo ci geneen giir gu bokkul ak giiru Lewi. Giir googu nag, amu ci kenn ku ci masa def liggéeyu sarxale ca *sarxalukaay ba. ¹⁴Li wóor moo di, sunu Boroom mi ngi soqikoo ci giiru Yuda. Te bi *Musaa bindee ci mbirum sarxalkat yi, limaalewul woon giir googu. ¹⁵Li waral mbir mi gëna leer moo di ne beneen sarxalkat bu mel ni Melkisedeg dafa ñëw. ¹⁶Te defuñu ko sarxalkat jaarale ko ci yoonu ndono, waaye fal nañu ko ci dooley dund gu amul àpp. ¹⁷Ndaxte seedeel nañu Yeesu lii :

« Doon nga sarxalkat ba fàww,
mel ni Melkisedeg. »

¹⁸Noonu tebbi nañu yoon wu jëkk, wa néewoon doole te meññul dara ¹⁹—ndax yoonu Musaa yeggalewul dara cig mat—waaye dugalal nañu nu fii yaakaar ju gën ju nu mana jaare ngir jege Yàlla.

²⁰Te rax-ca-dolli ngiñ ànd na ci. Ndaxte ñi soqikoo ci Lewi doon nañu ay sarxalkat te kenn giñul. ²¹Waaye nag Yeesu moom doon na sarxalkat, bi Yàlla giñee ne ko :

« Boroom bi giñ na
te du dellu gannaaw mukk :
“Doon nga sarxalkat ba fàww.” »

²²Ngñ loolu moo tax Yeesu nekk tayle, giy wóoral kóllère gi gën.

²³Te it yeneen sarxalkat yi dañoo bare woon, ndaxte dee moo daan tax duñu mana sax ci seen liggéey. ²⁴Waaye Yeesu miy dund ba fàww, sasoo na liggéeyu sarxale bu sax fàww. ²⁵Loolu moo tax it mu mana musal tey yeggale cig mat ñiy jaar ci moom te bëgg jege Yàlla, ndaxte mi ngi dund ba fàww ngir di léen rammu.

²⁶Kon nag Yeesu mooy sarxalkat bu mag, bi nu soxla ; dafa sell, du def lu bon, du taq bàkkaar, bokkul dara ak bàkkaarkat yi, te yége nañu ko fa Yàlla. ²⁷Niroowul ak yeneen sarxalkat yu mag yi ; soxlawul di def bés bu set ay saraxi mala ngir bàkkaari boppam jëkk, teg ca yoy mbooloo mi. Yeesu def na sarax benn yoon ba fàww ngir dindi bàkkaar yi, bi muy joxe bakkanam. ²⁸Naka yoonu Musaa, aji néew doole yi lay fal sarxalkat yu mag. Waaye ngiñu Yàlla gi ñëw gannaaw yoon wi, Doom ji la fal sarxalkat bu mag bu mat ba fàww.

Yeesu, sarxalkat bu mag bi ci kaw, ci kóllère gu bees gi

8 ¹Lii mooy li ëpp solo ci li nuy wax : am nanu *sarxalkat bu mag bu mel noonu, moom mi toog ci ndijooru Aji Màgg ja ca nguuram ca kaw. ²Mu ngi liggéey ca bérab bu sell baa sell, di màggalukaay bu dëggu. Nit defaru ko ; Boroom bee ko sos.

³Bépp sarxalkat bu mag fal nañu ko, ngir muy def ay sarax ak ay saraxi mala yu jëm ca Yàlla. Kon nag fàww Yeesu am lu mu joxe. ⁴Bu nekkoon ci àddina, du nekk sax sarxalkat, ndaxte am na fi ba noppi ay sarxalkat yuy def ay sarax, ni ko yoonu Musaa santaanee. ⁵Sarxalkat yooyu ñu ngi liggéeyal Yàlla ca

màggalukaay, ba nekk misaal tey takkandeeru yëf yu dëggu, ya féete kaw. Moo tax ba *Musaa naree defar xaymab màggalukaay ba, Yàlla artu na ko ne ko : « Teeylul ba def lépp, roye ko ci bi ma la won ca tund wa. » ⁶Waaye léegi nag liggéeyu sarxale, bi ñu jox Yeesu, moo gëna màgg liggéeyu sarxalkat yooyu, mel ni it kóllère, gi Yeesu fas diggante Yàlla ak nit, moo sut kóllère gu jëkk ga te mu tëdd ci ay dige yu ëpp yu jëkk ya.

⁷Bu fekkoonde ne kóllère gu jëkk ga dafa amul woon benn sikk, kon du aajo ñu koy weccee ak geneen. ⁸Waaye nag Yàlla sikk na *bànni Israyil, bi mu naan :

Boroom bi nee na :

« Ay fan a ngi ñëw yu may fasi kóllère gu bees
ak bànni Israyil ak waa Yude.

Kóllère googu nag bokkul ak gi ma fagoon ak seeni maam,
⁹ba ma léen jàppee ci loxo, génne léen réewu Misra.

Boroom bi nee na :

Beddeeku naa léen ndaxte sàmmuñu sama kóllère.

¹⁰Boroom bi nee na :

Kóllère gaa ngii, kóllère gi may fas ak bànni Israyil,
bu bés yooyule weesoo.

Dinaa def samay ndigal ci seen xel,
bind ko ci seen xol.

Dinaa nekk seen Yàlla,
ñu doon samay gaay.

¹¹Kenn dootul wara jàngal moroomam

walla mbokkam, di wax naan : “Xamal Boroom bi !”

Ndaxte ñépp dinañu ma xam,

li dale ci ki gëna ndaw ba ci ki gëna mag.

¹²Ndaxte dinaa léen baal seeni tooñ,

te dootuma fàttaliku seeni bàkkaar. »

¹³Kon nag bi Yàllay wax ci kóllère gu bees gi, dafa fekk mu màggatal gu jëkk ga. Te lu xewwi te màggat mi ngi ci tànkì wéy.

Ni ñu doon jaamoo Yàlla ca bési kóllère gu jëkk ga

9 ¹Kóllère gu jëkk ga ëmboon na ay ndigal ci mbirum ni ñu wara jaamoo Yàlla. Amoon na itam kër Yàlla gu nekkoon àddina. ²Nekkoon na ab xaymab màggalukaay bu ñu séddale ñaari néeg. Ca ba jiitu la tegukaayu làmp ba nekkoon, ak taabal, ja ñu daan teg *mburu, ya ñu teewal ca kanam Yàlla. Foofaa nga tuddoon bérab bu sell ba. ³Néeg ba ñu tudde bérab bu sell baa

sell a nga nekkoon ca gannaaw ñaareelu rido ba. ⁴Sarxalukaayu wurus, ba ñuy taal *cuuraay ca kawam, a nga fa woon, ak *gaalu kóllère, ga ñu taf wurus ba mu daj. Ca biir gaal ga amoon na fa benn njaqu wurus bu defoon ñam, wi ñuy wax *mànn, ak it yetu *Aaróona wi jebbi woon, ak àlluway doj, ya ñu bindoon wax yi kóllère gi ëmb. ⁵Ca kaw gaal ga teg nañu fa ñaari nataali mbindeef yu ñuy wax serub, yu doon wone ndamu Yàlla. Seeni laaf ñoo doon yiir kubéeru saraxu njotlaay ga. Waaye loolu lépp léegi manunu koo tekki benn-benn.

⁶Ba ñu defaree lépp, *sarxalkat ya dañu daan dugg bés bu set ca néeg bu jëkk ba, ngir mottali seen liggéeyu sarxale ca Yàlla. ⁷Waaye ca néeg ba ca topp, sarxalkat bu mag ba rekk moo fa daan dugg benn yoon ci at mi. Te daawu fa dugg mukkk te yóbbalewul deretu mala, yi muy jagleel Yàlla, ngir bàkkaari boppam ak yu mbooloo mi daan def ci seen ñàkka xam. ⁸Ci noonu nag *Xel mu Sell mi wone na ne yoon wi ñuy jaar, ba dem ca bérab bu sell baa sell, ubbikoogul woon, fi ak xayma ba jëkk baa ngi doon taxaw. ⁹Misaal la ci jamonoy tey ; dafay wone ne sarax yi ak saraxi mala yi ñu daan jagleel Yàlla, manuñoo dalal xelu jaamukatu Yàlla bi. ¹⁰Sarax yooyu ñu ngi jëmoon ci lekk ak ci naan ak ci fànn yu bare ci mbirum sangu set. Ay sàrt yu jëm ci yaram lañu, yu ñu waroona farataal, ba kera jamono ji Yàllay téral kóllère gu bees.

Saraxu Kirist bi gën dindi na bàkkaar yi

¹¹Waaye *Kirist ñëw na, doon *sarxalkat bu mag, bi joxe xéewal yi teew. Jaar na ca màggalukaay ba gëna màgg te gëna mat, te màggalukaay booba loxol nit defaru ko, maanaam bokkul ci àddina sii. ¹²Noonu Kirist dugg na benn yoon ba fàww ca bérab bu sell baa sell. Duggu fa ak deretu sikket yi ak yu yëkk yi. Waaye mi ngi duggaale ak deretu boppam te indil na nu noonu *njot gu amul àpp. ¹³Deretu sikket yi ak ju yëkk yi, ak wëllu, wi ñu lakk te di suy dóom bi ñi taq sobe, ñooy sellal yaram. ¹⁴Su fekke ne noonu la deme nag, du kon deretu Kirist moo ëpp doole ? Jox na bakkanam Yàlla, def ko sarax su amul sikk jaarale ko ci dooley Xel miy sax abadan. Kon deretam moo mana sellal sunu xel, mi nu doon yedd ndax jëf yu jëm ci dee, ngir nu mana jaamu Yàlla jiy dund. ¹⁵Looloo tax mu nekk Rammukat bi ci wàllu kóllère gu bees ci diggante Yàlla ak nit, ngir ñi Yàlla woo am cér bu sax ci kaw, te mu digoon léen ko, ndaxte Kirist dee na, ngir *jot ñi jàdd yoon ca kóllère gu jëkk ga.

¹⁶Ci li jëm ci dénkaane^b bu ñu bind, jëme ci miraas, fàww ñu wone firndeg deewu ka ko bind, ¹⁷ndaxte bala dénkaaneb miraas di taxaw, dee am ; te taxawul, fi ak ki ko bind a ngi dund. ¹⁸Looloo waral kóllère gu jëkk ga, ñu fasoon ko ak deret. ¹⁹Keroog *Musaa jàng na ndigali yoon wépp ci kanam *bànni Israyil gépp. Gannaaw loolu jël na deretu wëllu, jëlaale ndox, ak caru garab gu ñuy wax isob, laxas ci kawaru xar mu xonq. Noonu mu capp ko ca deret ja, daldi ko wis ca téereb yoon wa ak ca mbooloo mépp ²⁰te naan : « Lii mooy deretu kóllère gi leen Yàlla tëralal. » ²¹Noonu mu daldi wis it deret ja ca xayma ba ak ca jumtukaay, ya ñu daan jaamoo. ²²Ndaxte ci yoonu Musaa, daanaka deret lañuy sellale lépp, te bu deret tuuruwul, mbaalug bàkkaar du am.

²³Yëfi àddina yi misaal yu dëggu yi ci asamaan, war nañu léena sellale noonu. Waaye yëf yu dëggu yooyu ci asamaan, laaj na sarax yu gëna baax, ngir ñu sell. ²⁴Ndaxte Kirist duggul ci bérab bu sell bu nit tabax, muy doon nataal ci bu dëggu bi. Waaye dugg na ca biir asamaan sax, ngir taxawal nu ca kanam Yàlla léegi. ²⁵Sarxalkat bu mag bi dafay dugg at mu jot ca bérab bu sell baa sell ak deret ju dul josam. Waaye Kirist joxewul bakkanam ay yooni yoon. ²⁶Bu demee woon noonu, kon dina sonn ba tàyyi ca njàlbéenug àddina ba tey. Waaye nag benn yoon rekk la feeñu ci mujjeelu jamono yi, joxe boppam ni sarax ngir far bàkkaar yi. ²⁷Kon ni nit ñi deeye benn yoon rekk, ba noppi jaar ca àtte ba, ni ko Yàlla dogale, ²⁸noonu it la Kirist joxee boppam benn yoon, ngir gàddu bàkkaar nit ñu bare, te dina feeñaat, waxuma ci mbiri bàkkaar, waaye ngir indil ñi koy séentu muc gi.

10 ¹Yoonu Musaa dafa misaal xéewal yi waroona ñëw ; takkandeer la ci yëf yu dëggu yi, waaye du ñoom ci seen bopp. Looloo tax manula yeggale cig mat ñi ñëw ci Yàlla, ndaxte at mu nekk duñu jóg ci jébbal Yàlla sarax yooyu. ²Sarax yi ñuy def, bu ñu manoon sellal ñiy jaamu benn yoon ba fàww, kon dinañu léen bàyyi, ndaxte dootuñu am yeraange ci seeni bàkkaar. ³Waaye dañuy fàttaliku bàkkaar yi ci sarax yi ñuy def at mu jot. ⁴Ndaxte deretu yëkk ak ju sikket manula dindi bàkkaar.

^b9.16 *dénkaane* : ci aaya bii ak bi ci topp, benn baat mooy tekki « dénkaane » ak « kóllère ».

⁵Looloo tax bi muy wàcc àddina, Kirist nee na :

« Bëggoo saraxu mala walla beneen sarax,
waaye aw yaram nga ma defaral.

⁶Sarax yu ñuy lakk walla sarax yiy dindi bàkkaar,
benn neexu la ci.

⁷Moo tax ma ne : “Damaa wàcc ngir def sa coobare, yaw
Yàlla,
mu dëppoo ak li ñu bind ci sama mbir ci téereb yoon
wi.” »

⁸Wax na bu jëkk : « Saraxi mala walla yeneen sarax, sarax yu
ñuy lakk walla sarax yiy dindi bàkkaar, bëgguloo léen te benn
neexu la ci. » Teewul yoon wi moo léen santaane. ⁹Noonu mu
tegaat ca ne : « Damaa wàcc ngir def sa coobare. » Noonu toxal
na jëfin wu jëkk wa, ngir wuutal fi weneen wu bees. ¹⁰Te ci li
Kirist def coobarey Yàlla, bi mu joxee yaramam sarax benn yoon
ba fàww, moo tax nu sell ci bàkkaar.

¹¹Bés bu nekk sarxalkat yi dañuy taxaw di liggéeyal Yàlla, di
sax ci def sarax yu manula dindi bàkkaar yi mukk. ¹²Waaye nag
sarxalkat bii di Kirist, bi mu sarxee sarax bu am doole ngir dindi
bàkkaar yi benn yoon ba fàww, dafa toog ca ndijooru Yàlla, ¹³di
xaar ba kera mu daaneel ko ay noonam ci kanamam. ¹⁴Noonu
ñi ñuy sellal, ci benn sarax rekk la léen yeggali cig mat ba fàww.

¹⁵Te it *Xel mu Sell mi seedeel na nu ko ; ¹⁶dafa jëkka wax
ne :

« Boroom bi nee na :
Kóllère gaa ngii, kóllère gi may fas ak ñoom,
bu bés yooyule weesoo.
Dinaa def samay ndigal ci seen xol,
bind ko ci seen xel. »

¹⁷Noonu mu tegaat ca ne :

« Dootuma fàttaliku seeni bàkkaar
walla seeni tooñ. »

¹⁸Kon nag fu ñuy baale bàkkaar, aajootul sarax su koy dindi.

Nanu jege Yàlla

¹⁹Bokk yi, gannaaw nag deretu Yeesu may na nu sañ-sañu
dugg ca bérab bu sell baa sell, ²⁰nuy jaar ci rido bi, ci yoon wi
mu nu ubbil, di yoon wu bees tey dund, maanaam ndax li mu
joxe yaramam sarax te mi ngi dund, ²¹te gannaaw am nanu
*sarxalkat bu mag, biy yilif waa kër Yàlla, ²²kon nanu jege Yàlla

ak xol bu laab, ak ngëm gu ànd ak kóolute, am xel mu dal ci bépp yeraange, ak yaram wu ñu raxas ci ndox mu sell. ²³Nanu jàpp ci yaakaar, ji nu am, te baña toqi, ndaxte ki nu dig, lu mu wax def ko. ²⁴Nanu seet ni nu mana xiirtalante cig mbëggeel ak ci jëf yu baax. ²⁵Te bunu bàyyi sunu ndaje yi, ni ko ñenn ñi di defe, waaye nanuy nàddante ci ngëm, di ko feddali, fi ak yéena ngi gis bésu Boroom biy jubsì.

²⁶Gannaaw ba nu nangoo xam dëgg ba noppi, bu nu teyee di def bàkkaar, kon sarax dootul am ngir bàkkaar yooyu. ²⁷Déedéet, bu nu defee noonu, dinanu tiit di xaar àtte ba, muy taal bu yànj, biy wara lakk nooni Yàlla yi. ²⁸Ku weddi ndigali yoonu *Musaa wi, te ñaar walla ñetti nit seede ko, dina dee ci lu amul benn yërmande. ²⁹Ku xeeb *Doomu Yàlla ji te fonkadi deretu kóllère, ji ñu ko sellale, te muy toroxal Xelum Yàlla, mi indi yiw, naka la mbugalam wara gëna yéese ? ³⁰Xam nanu ki wax ne : « Man maay àtte, maay fey jëf. » Te newaat na : « Boroom bi dina àtte ay gaayam. » ³¹Ndaw tiitaange ci ku sàggan, ba tàbbi ci loxoy Yàlla jiy dund !

³²Fàttalikuleen bés yu jëkk ya, ba leeru Yàlla tàbbee ci yéen ; dékku ngeen xeex bu mag ciy fitna. ³³Léeg-léeg ñu saaga leen ak di leen sonal ci kanam nit ñi ; léeg-léeg it ngeen taxawu ñi ñuy def noonu. ³⁴Ndaxte bokk ngeen naqar ak ñi ñu tēj, te nangu ngeen ak xol bu sedd, ñu foqarñi seen alal, xam ne am ngeen alal ju gën te di sax ba fàww.

³⁵Kon nag buleen sàggane kóolute gi ngeen am, ndaxte ëmb na yool bu mag. ³⁶Dangeena wara muñ, ba def coobarey Yàlla, sooga jot li mu leen digoon. ³⁷Ndaxte lii la Mbind mi wax :

« Ci kanam tuuti, ki wara ñëw dina ñëw
te léegi mu agsi.

³⁸Ku jub ci sama kanam dina dund ci kaw ngëm,
waaye bu delloo gannaaw,
sama xol du sedd ci moom. »

³⁹Nun nag bokkunu ci ñiy dellu gannaaw bay réer, waaye nu ngi bokk ci ñi am ngëm tey mucc.

Ngëm

11 ¹Am ngëm lii lay tekki : dafa nuy wóor ne li nuy yaakaar dina am, te it li nu dul gis nekk na. ²Maam ya, seen ngëm a tax ba Yàlla seedeel léen lu baax.

³Ngëm a tax ba nu xam ne Yàlla sàkk na àddina jaarale ko ci kàddoom, ngir li bët di gis, defarees ko ak lu bët manula gis.

⁴Ngëm moo tax ba Abel jébbal Yàlla sarax su gën saraxu Kayin. Ngëmu Abel moo tax ba Yàlla àtte ko ni ku jub, bi mu ko seedelee ne saraxam baax na. Te ci kaw ngëm lay wax ba tey, moom mi dee ba noppi.

⁵Ngëm moo tax ba Enog jaarul ci dee. Yàllaa ko yóbbu ca moom, te kenn gisatu ko, ndaxte Yàllaa ko toxal. Ndaxte Mbind mi seedeel na ko ne laata muy toxu, neex na Yàlla. ⁶Waaye ku amul ngëm doo mana neex Yàlla, ndaxte ku bégga jegeñ Yàlla war ngaa gëm ne Yàlla am na te dina neexal ñi koy wut.

⁷Ngëm moo tax ba, bi Yàlla yégalee Nóoyin lu jiitu ci mbir yi dikkagul, mu ragal ba defar gaal ngir musal njabootam. Ngëmam moo tax mu yey niti àddina, ba noppi jot njubte, li Yàllay joxe ci kaw ngëm.

⁸Ngëm moo tax ba *Ibraayma déggal Yàlla. Bi ko Yàlla wooyee, mu dem toxu ci menn réew, ma mu waroona jote ca Yàlla. Noonu la gàddaaye dëkkam te xamul woon fan la jëm. ⁹Ngëm a tax ba Ibraayma sanc ci réew, mi ko Yàlla digoon, dëkk ci ay xayma ni doxandéem, moom ak doomam Isaaxa ak sëtam *Yanqóoba, fekk sax Yàlla digoon na léen réew mi. ¹⁰Waaye nag Ibraaymaa ngi doon séentu dëkk bi sax, bi Yàlla tabax te sanc ko.

¹¹Ngëm moo tax ba Ibraayma, li muy màggat lépp te Saarata manul woon am doom, Yàlla def ba mu jur doom, ndaxte dafa gëmoon ne Yàlla lu mu dige def ko. ¹²Looloo tax ba, Ibraayma mi màggat lool, aw xeet jóge ci moom, baree ni biddiwi asamaan, te sakkan ni suufu tefes, ba kenn manu koo xayma.

¹³Ñoom ñépp dee nañu ci ngëm. Jotuñu li ñu léen digoon, waaye tollu nañu fu sore, séen ko, di ko gatandoo xol, te nangu ne ay doxandéem ak i gan lañu woon ci àddina. ¹⁴Ñiy waxe noonu nag dañuy wone ne ñoo ngi wut réew mu ñu moomal seen bopp. ¹⁵Bu ñu nammoon réew mi ñu jóge, kon dinañu am jotu dellu fa. ¹⁶Waaye ñu ngi doon séentu réew mu gën, maanaam mi nekk ci asamaan. Looloo tax Yàlla rusul ñu koy wooye seen Yàlla, ndaxte defaral na léen ab dëkk.

¹⁷Ngëm moo tax Ibraayma naroonu rey Isaaxa ni sarax, bi ko Yàlla nattoo. Moom mi jotoon dige yi, moo demoon bay sarxe jenn doom ji mu am kepp, ¹⁸fekk sax Yàlla nee woon na ko : « Saw askan ci Isaaxa lay jaar. » ¹⁹Waaye xelu Ibraayma jàppoon na ne Yàlla am na dooley dekkal néew yi. Te dëgg-dëgg ci misaal dafa mel ni, Isaaxa dafa dee te dekki.

²⁰Te it ngëm moo tax ba Isaaxa barkeel *Yanqóoba ak Esawu, di wax ci mbirum yëf yiy ñëw.

²¹Ngëm moo tax ba, bi Yanqóoba nekkee ci sukkuraat, mu barkeel kenn ku nekk ci doomi Yuusufa yi. Moo tax it mu màggal Yàlla, jafandu ci yetam.

²²Ngëm moo tax ba, bi Yuusufa nekkee ci sukkuraat, mu waxoon ci gàddaay gi *bànni Israyil waroona gàddaaye Misra, di joxe ndigal jëme ci mbirum néewam.

²³Ngëm moo tax ba, bi *Musaa juddoo, ay waajuram nëbb ko lu mat ñetti weer, ndaxte gisoon nañu ne xale bu taaru la woon, te ragaluñu woon ndigalu buur bi. ²⁴Ngëm a tax ba bi Musaa màggee, muy bañ ñu koy wooye sëtu Firawna^c. ²⁵Bokk coono ak gaayi Yàlla yi moo ko gënaloona muy bannexu ab diir ci bàkkaar. ²⁶Ñu toroxal ko ngir *Almasi bi, mi ngi mel ci moom ni alal ju ëpp alali Misra yépp, ndaxte yool bi la doon séentu. ²⁷Ngëm moo tax mu jóge Misra te ragalul merum buur bi. Dafa muñ, mel ni nit kuy gis Yàlla, mi kenn manula teg bët. ²⁸Ngëm moo tax mu sos màggalu bésu *Mucc ba, di wis deret ci bunt yi, ngir Malaakam bóomkat bi baña laal taawi bànni Israyil.

²⁹Ngëm moo tax ba bànni Israyil jaar ci *géeju Barax yi, mel ni kuy jaar ci yoonu suuf su wow. Waaye bi ci waa Misra yi doon jéema jaar, ñoom ñu daldi lab.

³⁰Ngëm moo tax miir yi wëroon dëkku Yeriko màbb, gannaaw ba ko bànni Israyil wëree lu mat juróom ñaari fan. ³¹Ngëm moo tax ba Raxab jigéenu moykat bi mucc, keroog ba ñuy bóom ñi déggadiloona Yàlla, ndax li mu teeru woon yëddukat ya teeru bu ànd ak jàmm.

³²Lu ma ci wara tegaat ? Ndaxte awma jotu wax ci mbirum Sedeyon, Barag, Samson, Yefte, *Daawuda, Samiyel ak yonent yi. ³³Seen ngëm a tax ñu not ay buur, di doxal yoon tey jot li Yàlla dige. Ngëm moo tax ba tey, ñu tëj gémmiñu gaynde yi, ³⁴fey dooley sawara, récc ci jaasi, ñu génn ci néew doole, dugg ci kàttan, doon ay jàmbaar, dàq xarekat, ya jóge bitim réew. ³⁵Ngëm moo tax ba ay jigéen gis ñu dekkal seeni néew, delloo léen ko ; ñeneen ñi ñu mitital léen, te bañ ku léen musal, ngir jot ndekkite lu gën. ³⁶Ñeneen ñi dékku nañu ay xas ak ay yar, ay jéng ak kaso yi. ³⁷Ñii, sànni nañu léen ay xeer ba ñu dee ; ñii, ñu xar léen ñaar ; ñii, ñu reye léen jaasi. Ñu ngi doon wëndeelu, sol ay deri xar ak yu

^c 11.24 Maanaam doomu doom ju jigéen ju Firawna.

bëy, di ay walaakaana ; ñu di léen sonal, di léen fitnaal. ³⁸Ñu ngi léen doon def noonu, fekk àddina sax yelloowul léen. Ñu ngi doon wëreelu ci àll yi ak ci tund yi, dal ci xunti yi ak ci kàmb yi.

³⁹Nit ñooñu ñépp, seen ngëm a tax ba Yàlla seedeeloon léen lu baax. Moona de, jotuñu li Yàlla dige woon, ⁴⁰ndaxte Yàlla dafa tëral lu gën ci nun te bëggu léena yeggale cig mat, fi ak ànduñu ci ak nun.

Buleen fonkadi yarub Boroom bi

12 ¹Kon nag gannaaw mbooloo mu bare moo nu yéew, di nu seedeel seen ngëm, nanu yenniku bépp yen ak bàkkaar bu nuy téqtal ci lu yomb, tey daw xél wi nekk sunu kanam, ànd ci ak muñ. ²Nanu ne jàkk Yeesu, moom mi samp ngëm, ba ub làmbi ngëm. Mbég mi mu dëgmël moo tax mu dékku dee ca bant ba te faalewul toroxte, ji ko fa fekk, ba noppi toog ca ndijooru jal, ba Yàlla nekk. ³Defleen seen xel ci moom, moom mi muñ noonu ko bàkkaar kat yi bañe woon, ngir bañ seen kàttan jeex, ngeen xàddi. ⁴Yéen demaguleen ba tuur seen deret ci seen bëre ak bàkkaar. ⁵Te fàtte ngeen li leen Yàlla dénk ni baay ak ay doomam naan :

« Sama doom, bul fonkadi yarub Boroom bi
mbaa ngay xàddi, bu lay yedd,

⁶ndaxte ku Boroom bi sopp, yar la,
tey дума bépp doom bu mu nangu. »

⁷Li ngeen di wara muñ, ab yar la. Yàlla dafay jëf ak yéen ni ay doomam, ndaxte ana doom ju baayam dul yar ? ⁸Bu ngeen boddul woon ci yar, bi ñépp am wàll, kon dungeen ay doomi yoon ; ay doom yu daganul ngeen. ⁹Waaye sax far, sunuy baay ci àddina yaroon nañu nu, te wegoon nanu léen. Baay bi yore ruu yi kon, xanaa warunu koo gëna déggal ngir mana dund ? ¹⁰Sunuy baay yar nañu nu diir bu gàtt ci seen coobare. Waaye Yàlla dafa nuy yar ngir sunu njariñ, ngir nu bodd ci sellayam. ¹¹Li am moo di ne, yar bu nuy dal, du ànd ak bannex, day naqari, waaye gannaaw ga dafay meññ jub ak jàmm, ci ñi ko jariñoo.

¹²Kon nag mayleen doole loxo yi toqi, ak óom yi bañ, ¹³te fàkkal seeni tànk ay yoon yu jub, ngir cér bi làggi bañ cee jekkalikoo waaye mu wére ci.

Buleen tanqamlu Yàlla

¹⁴Wutleen ak ñépp jàmm te fonk dund gu sell, ndaxte ku sellul doo gis Boroom bi. ¹⁵Moytuleen ba kenn du ñàkk yiwu

Yàlla mbaa kenn mel ni reen bu wex buy jebbi, ba di leen lèjal tey gaañ ñu bare ci wextanam. ¹⁶Moytuleen it ba kenn du njaaloo walla muy fonkadi yëfi Yàlla, ni Esawu, mi weccee woon céru taawam ngir ag lekk. ¹⁷Xam ngeen ne ba ñu ca tegee tuuti, gantu nañu ko, ba mu bëggee jot barke bi. Amul fenn fu mu jaar ba defar njuumteem, te jooy, yi mu doon jooy, manu ci dara.

¹⁸Ndaxte meluleen ni *bànni Israyil ñoom ñi jege woon tund wu ñu mana laal, wu doon tàkk jeppit te ànd ak xiin ak lëndëm ak ngelaw. ¹⁹Jegewuleen liit guy jib ak baat buy wax ay wax yoo xam ne ñi ko doon dégg, ñaan ñu bañ léen cee tegal benn baat, ²⁰ndaxte manuñu wona dékku ndigal lii : « Su mala sax laalee tund wa, nangeen ko sànni ay xeer, ba mu dee. » ²¹Te mbir moomu ñu doon seetaan dafa raglu, ba *Musaa naan : « Damaa tiit bay lox. »

²²Waaye yéen jege ngeen tund wi ñuy wax *Siyon, di dëkku Yàlla jiy dund, muy Yerusalem ba ca asamaan. Jege ngeen it junniy junniy malaaka yu béga bég, ba daje di màggal ; ²³jege mbooloom taawi Yàlla, yu ñu bind seen tur ca asamaan. Jege ngeen Yàlla, jiy àtte ñépp ; jege ruuwi nit ñu jub, ñi àgg cig mat ; ²⁴jege Yeesu, Rammukat bi sàmm kóllère gu bees gi ; jege deretam, ji ñu wis. Te deret jooju, li muy yégle moo gëna neex li deretu Abel doon yéene.

²⁵Moytuleena tanqam lu nag kiy wax ak yéen. Ndegam ñiy tanqam lu ki léen di artu ci àddina, ñoo manula rëcc ci àtte bi, aste ku dummóoyu kiy wax ci asamaan. ²⁶Bu jëkk baatam yëngaloon na suuf, waaye léegi dafa dige ne : « Beneen yoon laay yëngalaat suuf, yëngal asamaan itam. »

²⁷Ci li mu wax : « Beneen yoon », dafay xamle ne Yàlla dina dindi yi ñu mana yëngal, maanaam li ñu sàkk, ngir li ñu manula yëngal sax ba fàww.

²⁸Kon nag gannaaw dinañu jot nguur gu kenn manula yëngal, nanu ci sant Yàlla, di ko jaamu, ni mu ko bëgge, boole ci wegeel ak ragal, ²⁹ndaxte sunu Yàlla, sawara la suy lakke.

Sarax yi neex Yàlla

13 ¹Saxleen ci bëggante ni ay bokk. ²Buleen fàttee teral ñiy ñëw ci yéen, ndaxte ñenn ñi, bi ñu ko defee, teral nañu ay malaaka te xamuñu ko. ³Fàttalikuleen ñi ñu tëj, mel ni su ñu leen boole woon ak ñoom tëjaale. Fàttalikuleen ñi ñuy sonal, ni su ngeen bokkoon ak ñoom coono.

⁴Na ñépp fullaal séy, te lalu séy bi baña taq sobe, ndaxte Yàlla dina àtte ñu yàqu ñi ak njaalookat yi.

⁵Buleen bëgge ; deeleen doylu, ndaxte Yàlla ci boppam nee na :

« Duma la wacc mukk,
duma la wor mukk, »

⁶ba tax nu am kóoluteg wax ne :

« Boroom bi moo di sama ndimbal ; duma ragal dara.
Lu ma nit manal ? »

⁷Fàttalikuleen seen njiit, yi leen yégal kàddug Yàlla. Nemmikuleen li seen dund meññ te roy seen ngëm. ⁸Yeesu *Kirist du soppiku mukk ; ni mu mel démb ak tey lay mel ba fàww.

⁹Buleen nangu mukk ñu fàbbi leen ak njàngle yu bare yu wuute ak yu jëkk ya. Li gën moo di xol yi jële seen doole ci yiwu Yàlla, te bañ koo jële ci sàrt yi jëm ci ñam, yi jariñul dara ñi koy sàmm.

¹⁰Am nanu sarax boo xam ne ñiy jaamu Yàlla ci xaymab màggalukaayu *bànni Israyil sañuñu koo lekk. ¹¹Ndaxte *sarxalkat bu mag bi dafay yóbbu deretu mala yi ca bérab bu sell baa sell ni sarax ngir dindi bàkkaar yi, waaye yàpp wi dees na ko lakk ca gannaaw dal ba. ¹²Looloo tax Yeesu sonn ca gannaaw dëkk ba, ngir sellal mbooloo mi ak deretam. ¹³Nanu ko fekki nag ca gannaaw dal ba, bokk ak moom toroxte ga. ¹⁴Amunu fii ci àddina dëkk bu sax ba fàww, waaye nu ngi wut dëkk biy ñëw.

¹⁵Kon nag nanu jaare ci Yeesu, tey dëkk ci jébbal Yàlla sarax bu koy màggal, maanaam sant turam. ¹⁶Buleen fàtte di def lu baax ak di sédde ci seen alal, ndaxte sarax yu mel noonu ñoo neex Yàlla.

¹⁷Déggal-leen seeni njiit te topp seen ndigal, ndaxte ñoo leen di sàmm te ñooy layoo seen liggéey. Kon nangeen léen déggal, ngir ñu mana def seen liggéey ak xol bu sedd, bañ cee am naqar, ndaxte loolu du leen amal njariñ.

¹⁸Deeleen nu ñaanal. Wóor nanu ne sunu xel dal na, ndaxte danoo bëgga rafet ci lépp lu nuy def. ¹⁹Maa ngi leen di xiir, ngeen ñaanal nu, ba tuur ci seen ñaq, ngir ma yiwiku, ba délsi ci yéen ci ni mu gëna gaawe.

²⁰Yàlla miy Boroom jàmm te dekkal sunu Boroom Yeesu, Sàmm bu mag bi, ci darajay deret, ji fas kóllère gu sax, ²¹yal na leen matal ci lépp lu baax, ba ngeen mana def coobareem,

di jëfe ci nun li neex ci moom, mu jaarale lépp ci Yeesu Kirist, moom mi yelloo ndam ba fàww. Amiin.

²²Kon nag bokk yi, maa ngi leen di ñaan, ngeen tegoo baatu yedd yooyu, ndaxte dama leena bind ci lu gàtt.

²³Xamleen ne, Timote sunu mbokk, génn na kaso. Su dikkee léegi, dinaa ànd ak moom, seetsi leen.

²⁴Nuyul-leen ma seen njiit yépp ak gaayi Yàlla yépp. Waa Itali ñu ngi leen di nuyu.

²⁵Yal na yiwu Yàlla ànd ak yéen ñépp.